

OTWARTE SEMINARIA IETU

ZARZĄDZANIE SUBSTANCJAMI NIEBEZPIECZNYMI W PRZEMYSŁE W ŚWIETLE DYREKTYWY W SPRAWIE EMISJI PRZEMYSŁOWYCH – PROJEKT HAZBREF

dr Janusz Krupanek, Mariusz Kalisz,
dr Beata Michaliszyn, Marek Matejczyk – IETU

Katowice, 18 października 2018

HAZBREF



HAZBREF

Hazardous Industrial Chemicals in the IED BREFs

Janusz Krupanek, Mariusz Kalisz, Marek Matejczyk, Beata Michaliszyn
Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych (IETU)

Seminarium IETU 18.10.2018



Zarządzanie substancjami chemicznymi w przemyśle

Zarządzanie substancjami chemicznymi, w tym także substancjami powodującymi ryzyko w przemyśle, ma bardzo złożony charakter i jest regulowane w UE przez szereg aktów prawnych.

Do ramowych regulacji prawnych w tym zakresie należą:

- **Rozporządzenie (WE) 1907/2006** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (**REACH**)
- **Rozporządzenie** Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (**CLP**)

Przepisy te określają **zasady wprowadzania substancji** do obiegu. Obowiązują bezpośrednio, tj. bez potrzeby implementacji do polskiego prawa za pomocą odrębnych przepisów



Zarządzanie substancjami chemicznymi w przemyśle

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (IED):

- Cel: **zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola**
- Reguluje, poprzez swoje zapisy, eksploatację instalacji przemysłowych w przypadkach, gdy są w niej wykorzystywane, produkowane lub uwalniane substancje powodujące ryzyko
- Skupia się na wymuszeniu odpowiednich działań podejmowanych przez operatorów tych instalacji mających na celu zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń oraz środków ochronnych w celu uniknięcia możliwości zanieczyszczenia gleby, ziemi lub wód gruntowych tymi substancjami
- Obecnie jest to podstawowy akt prawny sankcjonujący funkcjonowanie zakładów przemysłowych w Unii Europejskiej
- Implementowany do polskiego prawa poprzez ustawę POŚ i akty wykonawcze

Odnosząc się do zarządzania substancjami chemicznymi, w tym substancjami powodującymi ryzyko – **skupia się na emisjach** do środowiska)



Dyrektywa IED

Dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych (IED) powstała wskutek rewizji Dyrektywy IPPC i włączenia do jej treści zapisów kilku innych dyrektyw.

Łącząc bądź zastępując zapisy kilku dyrektyw (względem poprzednich - wprowadzając większe wymagania środowiskowe) jest obecnie jednolitym aktem prawnym będącym podstawą funkcjonowania większości instalacji przemysłowych w UE.

Z formalnego punktu widzenia, dokumentem dopuszczającym funkcjonowanie instalacji jest pozwolenie zintegrowane:

- **Pozwolenia zintegrowane** są wymagane w związku z eksploatacją instalacji przemysłowych, których rodzaje zostały wymienione w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz.U. z 2014 r., poz. 1169).
- **Pozwolenia zintegrowane** powinny zapewniać wysoki poziom ochrony, uwzględniając wymagania najlepszych dostępnych technik (BAT), publikowanych w dokumentach referencyjnych BAT (BREF), a w szczególności w decyzjach wykonawczych Komisji, czyli Konkluzjach BAT i standardów emisyjnych (BAT-AELs).

Pozwolenie zintegrowane – aspekty zarządzania substancjami niebezpiecznymi

- W przypadku gdy eksploatacja instalacji obejmuje wykorzystywanie, produkcję lub uwalnianie substancji powodującej ryzyko oraz występuje możliwość zanieczyszczenia gleby, ziemi lub wód gruntowych, prowadzący instalację IPPC jest zobligowany do dołączenia do wniosku o wydanie/zmianę PZ - **raportu początkowego**
- W przypadku gdy eksploatacja instalacji obejmuje wykorzystanie substancji powodującej ryzyko - lecz nie istnieje możliwość zanieczyszczenia gleby, ziemi lub wód gruntowych wówczas do wniosku o wydanie oraz zmianę PZ należy dołączyć **analizę braku konieczności** sporządzania **raportu początkowego**
- Przed przystąpieniem do zakończenia eksploatacji instalacji IPPC, w podobnym zakresie sporządzany jest **raport końcowy** o stanie końcowym zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych na terenie zakładu substancjami powodującymi ryzyko
- **Analiza tych dwóch dokumentów jest podstawą stwierdzenia rzeczywistego wpływu na stan zanieczyszczenia wód podziemnych i gleby**
- Przywrócenie pierwotnego stanu środowiska odbywa się zgodnie z zasadą „**zanieczyszczający płaci**”.

Ograniczenie używania substancji powodujących ryzyko

- Od 15 czerwca 2015 r. obowiązuje Artykuł 58 Dyrektywy IED, dotyczący zastępowania substancji stwarzających zagrożenie (w brzmieniu POŚ „substancje powodujących ryzyko”)
- Zgodnie z jego treścią, **substancje lub mieszaniny, które z uwagi na swoją zawartość lotnych związków organicznych zaklasyfikowano jako rakotwórcze, mutagenne lub działające szkodliwie na rozrodczość** zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 [6], i którym w związku z tym zostały przypisane lub które powinny być oznaczone zwrotami wskazującymi rodzaj zagrożenia H340, H350, H350 i, H360D lub H360F, lub zwrotami R45, R46, R49, R60 lub R61, w jak najszerszym zakresie **zastępuje się mniej szkodliwymi substancjami** lub mieszaninami w możliwie najkrótszym czasie.
- Stosowany w IED termin substancji stwarzających zagrożenie (ang. *relevant hazardous substances*), w przypadku art. 58 odnosi się wprost do zawartości lotnych związków organicznych.
- Znacznie bardziej restrykcyjne w tym zakresie są wymagania i ograniczenia odnoszące się do stosowania i wprowadzania do obrotu tzw. substancji stanowiących bardzo duże zagrożenie (określane w skrócie akronimem SVHC), wynikające z odrębnych przepisów, tj. **Rozporządzenia REACH**

REACH – zarządzanie substancjami chemicznymi od momentu wytworzenia/wprowadzenia do obrotu

Rozporządzenie REACH (2006 r.) wprowadziło liczne zmiany w prawodawstwie dotyczącym chemikaliów „uszczelniając” w istotny sposób system ich inwentaryzacji i zarządzania, ustanawiając jednocześnie Europejską Agencję Chemikaliów (ECHA).

Ponadto:

- implementuje restrykcyjne przepisy w zakresie wprowadzania substancji chemicznych na rynek
- ustanawia m.in. **obowiązek rejestrowania substancji chemicznej**, bądź to w jej postaci własnej, w preparacie, czy w wyrobie, jeżeli wielkość jej produkcji lub importu wynosi co najmniej 1 tonę/rok
- wymaga sporządzania **scenariuszy narażenia** oraz raportów bezpieczeństwa chemicznego (identyfikacja i kontrola ryzyka, celem zagwarantowania że substancje które są produkowane/ wprowadzane do obrotu/ stosowane, nie zagrażają życiu człowieka i jakości środowiska)
- przenosi ciężar wykonywania oceny ryzyka dla substancji chemicznych na przedsiębiorców, którzy muszą zapewnić kontrolę ryzyka i środków je minimalizujące.

REACH – zarządzanie substancjami stanowiącymi bardzo duże zagrożenie (SVHC)

Rozporządzenie REACH (2006 r.)

- W przypadku substancji stanowiących bardzo duże zagrożenie (SVHC - ang. *substances of very high concern*), proces uzyskiwania zezwoleń w ramach REACH ma zapewnić, ich **stopniowe zastępowanie mniej niebezpiecznymi substancjami lub technologiami**, o ile odpowiednie rozwiązania alternatywne są dostępne i możliwe do zastosowania z ekonomicznego i technicznego punktu widzenia
- Wykaz substancji podlegających procedurze udzielania zezwoleń zawiera załącznik XIV, a ograniczenia dotyczące produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania niektórych niebezpiecznych substancji, preparatów i wyrobów - załącznik XVII
- Po przejściu procedury klasyfikacji substancja zostaje dodana do tzw. listy kandydackiej zarządzanej przez ECHA
- Lista jest wykazem tej części substancji określanych jako SVHC, wobec których wszczęto stosowną procedurę w celu identyfikacji substancji spełniających w/w kryteria, zakończoną jednomyślną akceptacją komitetu państw członkowskich (MSC)
- Włączenie substancji do listy kandydackiej stanowi pierwszy krok ewentualnego objęcia substancji procedurą zezwolenia

REACH – zarządzanie substancjami stanowiącymi bardzo duże zagrożenie (SVHC)

Substancje o następujących właściwościach można sklasyfikować jako SVHC:

- **spełniające kryteria przyjęte dla substancji:**

- a) rakotwórczych,
- b) mutagennych, lub
- c) działających szkodliwie na rozrodczość (CMR)

kategorii 1A lub 1B, zgodnie z treścią rozporządzenia CLP

- **substancje trwałe, wykazujące zdolność do bioakumulacji i toksyczne** (PBT, ang. *persistent, bioaccumulative and toxic*), lub
- **bardzo trwałe i wykazujące bardzo dużą zdolność do bioakumulacji** (vPvB, ang. *very persistent and very bioaccumulative*), zgodnie z treścią załącznika XIII do rozporządzenia REACH
- każda substancja poddana indywidualnej ocenie, która wzbudza nie mniejsze obawy niż substancje sklasyfikowane jako CMR lub PBT/vPvB.



Interakcje pomiędzy IED i REACH

Każda z tych regulacji zajmuje się odrębnym aspektem dotyczącym zarządzania chemikaliami oraz substancjami powodującymi ryzyko:

- IED poprzez BREF (i Konkluzje BAT) odnosi się do szczegółowo konkretnych instalacji i procesów technologicznych, **skupiając się na emisjach zanieczyszczeń** (tj. ich unikaniu)
- REACH analizuje poszczególne substancje w całym cyklu ich życia. **Rejestracja dotyczy wyłącznie substancji** (czy to w postaci własnej, czy w mieszaninie), lecz monitorowanie w tym przypadku sprowadza się od **śledzenia całego cyklu życia**, tj. począwszy od momentu wyprodukowania aż do integracji z artykułem w postaci wyrobu gotowego.
- REACH zakłada, że **ekspozycja może mieć miejsce na każdym etapie**, nawet na poziomie artykułu, ale na różnych etapach może być zasadniczo różna. W realiach polityki ekologicznej dążącej do maksymalnego domykania obiegów materiałowych i zaawansowanego recyklingu ma to szczególne znaczenie przy wdrażaniu założeń gospodarki obiegu zamkniętego (ang. *circular economy*).



W jaki sposób i czy możliwa jest poprawa synergii pomiędzy tymi dokumentami ?



Interakcje pomiędzy IED i WFD

Dyrektywa IED skupiając się na ograniczaniu potencjalnych emisji do środowiska, w bezpośredni sposób znajduje odzwierciedlenie w **Ramowej Dyrektywie Wodnej** (WFD).

Konwencja POPs - umowa międzynarodowa podpisana 22–23 maja 2001 roku w Sztokholmie mająca na celu ograniczenie produkcji i stosowania substancji z grupy trwałych zanieczyszczeń organicznych (TZO, ang. *persistent organic pollutants, POPs*).

Nowe **Prawo wodne**, które obowiązuje od 1 stycznia 2018 r. implementując WFD wprowadza m.in. ograniczenia w zakresie emisji tzw. substancjach priorytetowych i szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego,

rozumianych jako:

- „*substancje stanowiące zanieczyszczenie chemiczne wód powierzchniowych oraz zagrożenie, które może spowodować w szczególności ostrą i chroniczną toksyczność dla organizmów wodnych,*
- *akumulację zanieczyszczeń w ekosystemie oraz utratę siedlisk i różnorodności biologicznej, jak również zagrożenia dla zdrowia ludzkiego, i których emisje do wód należy stopniowo ograniczać, a*
- *w przypadku priorytetowych substancji niebezpiecznych – substancje lub grupy substancji, które są toksyczne, trwałe i podatne na bio-akumulację, oraz inne substancje lub grupy substancji, których poziom osiąga stan niepokojący, które*
- *stopniowo należy usuwać ze środowiska wodnego w celu ich wyeliminowania”*

Ustawa Prawo wodne – substancje priorytetowe

Art. 78. Ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi w ramach zwykłego korzystania z wód albo usług wodnych powinny być oczyszczone w stopniu wymaganym przepisami ustawy i nie mogą zawierać substancji priorytetowych (*lista 45 substancji – Rozporządzenie MŚ z dn. 6 maja 2016 r. w sprawie wykazu substancji priorytetowych*)

Art. 115. W odniesieniu do następujących substancji priorytetowych:

- 1) bromowane difenyletery,
- 2) fluoranten,
- 3) heksachlorobenzen,
- 4) heksachlorobutadien,
- 5) rtęć i jej związki,
- 6) wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA),
- 7) dikofol,
- 8) kwas perfluorooktanosulfonowy (PFOS),
- 9) dioksyny i związki dioksynopodobne,
- 10) heksabromocyklodekany (HBCDD),
- 11) heptachlor i epoksyd heptachloru

– ujętych w wykazie substancji priorytetowych stosuje się środowiskowe normy jakości dla substancji priorytetowych oznaczanych we florze i faunie.

Wyzwania i potrzeby w zakresie zarządzania substancjami niebezpiecznymi

Dyrektywa o Emisjach Przemysłowych (IED) jest najważniejszym instrumentem w UE w zakresie kontroli uwalniania substancji zanieczyszczających do środowiska, w ramach **którego szczególne znaczenie mają dokumenty referencyjne BAT (BREF)** dla sektorów przemysłowych.

Instrument ten nie jest w pełni wykorzystany do zarządzania substancjami niebezpiecznymi w odniesieniu do dokumentów referencyjnych jak i praktyki wydawania pozwoleń zintegrowanych.

Zasadne jest m.in.:

- Wzmocnienie przepływu informacji na wszystkich poziomach zarządzania. Dotyczy to zarówno przedsiębiorców jak i administracji. Poprawa klarowności procedur oraz zapewnienie odpowiedniej ich jakości
- Lepsze zrozumienie powiązań i poprawa synergii między różnymi zakresami prawa
- Podniesienie świadomości w zakresie istniejących możliwości usprawnienia zarządzania substancjami niebezpiecznymi w sposób kompleksowy.

Z inicjatywy instytucji europejskich zajmujących się wypracowywaniem rozwiązań prawnych i wdrażaniem Dyrektywy IED w zakresie emisji przemysłowych - w 2017 roku rozpoczęto realizację projektu **HAZBREF: Usprawnienie zarządzania substancjami niebezpiecznymi w świetle Dyrektywy IED i dokumentów referencyjnych BAT**

Ambicją projektu jest stworzenie warunków do lepszej kontroli uwalniania do środowiska tych substancji w przemyśle oraz poprawa efektywności działań minimalizujących ich emisję do środowiska.



***HAZBREF:**
Hazardous industrial chemicals in the Industrial Emissions
Directive's reference documents*

projects.interreg-baltic.eu

Projekt HAZBREF

Usprawnienie zarządzania substancjami niebezpiecznymi w świetle Dyrektywy IED

HAZBREF - Hazardous industrial chemicals in the IED BREF



HAZBREF

Realizacja: 2017- 2020

Koszt realizacji 2,2 mln Euro

Konsorcjum: 5 partnerów oraz
25 organizacji stowarzyszonych

Suomen ympäristökeskus SYKE	 FI
Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych	 PL
Umweltbundesamt UBA	 DE
Naturvårdsverket	 SE
Eesti Keskkonnauuringute Keskus KLAB	 EE

Projekt HAZBREF - Organizacje Stowarzyszone

Organizacja	Kraj	Rodzaj organizacji
Finnish Water Utilities Association, FIWA	Finland	Interest group
Polish Electroplating Society	Poland	Interest group
Polish Textile Association	Poland	Interest group
International Chemical Secretariat, ChemSec	Sweden	Interest group
European environmental Bureau, EEB	International	Interest group
Coalition Clean Baltic	International	Interest group
HELCOM	International	International organisation
Ministry of Ener.Agr.Env.Rural areas of Schleswig-Holstein	Germany	National public authority
Finnish Ministry of the Environment	Finland	National public Authority
French Ministry of the Environment	France	National public authority
Dutch Ministry of the Environment	Netherlands	National Public authority
Estonian Health Board	Estonia	National Public authority
Estonian Ministry of the Environment	Estonia	National Public authority
The Centre for economic development, transport and environment of Southeast Finland	Finland	Regional Public authority
The State Regional Administrative Agency of Northern Finland	Finland	Regional Public authority
Marshal of the Lower Silesian Voivodeship	Poland	Regional Public authority
Marshal Office of Silesian Voivodeship dep. Of Env. Protection	Poland	Regional public authority
Swedish Chemicals Agency, KEMI	Sweden	Sectoral Agency
Finnish safety and Chemicals agency, TUKES	Finland	Sectoral agency
Austrian Environment Agency	Austria	Sectoral agency
Lithuanian Environment Agency	Lithuania	Sectoral Agency
Flemish Environment Agency VMM	Belgium	Sectoral agency
Flemish Environment, Nature and Energy department under the government of Flanders AMV and ALHRMG	Belgium	Sectoral agency
Danish Environmental Protection Agency	Denmark	Sectoral Agency
Bureau for Chemical Substances in Poland	Poland	Sectoral agency
Chief Inspectorate of Environmental Protection	Poland	Sectoral agency
Environmental Board of Estonia	Estonia	Sectoral Agency
Latvian Environment, Geology, and Meteorology Centre, LEGMC	Latvia	Sectoral agency

Cele projektu

Usprawnienie zarządzania substancjami chemicznymi uznanymi za niebezpieczne w odniesieniu do Dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych (IED)

- **Lepsze zrozumienie** powiązań między różnymi zakresami prawa (IED-REACH-WFD-HELCOM)
- **Doskonalsza wiedza o substancjach niebezpiecznych** wskazanych w Rozporządzeniu REACH i innych aktach prawnych dotycząca:
 - emisji z różnych procesów przemysłowych
 - rozwiązań minimalizujących emisje
- **Identyfikacja istotnych** substancji niebezpiecznych, ich charakterystyki, wzorców wykorzystania oraz potencjalnych sposobów minimalizacji emisji w wybranych sektorach przemysłowych podlegających Dyrektywie IED

 **Systemowe podejście i informacja źródłowa** służąca włączaniu substancji niebezpiecznych w procesie rewizji Dokumentów BREF

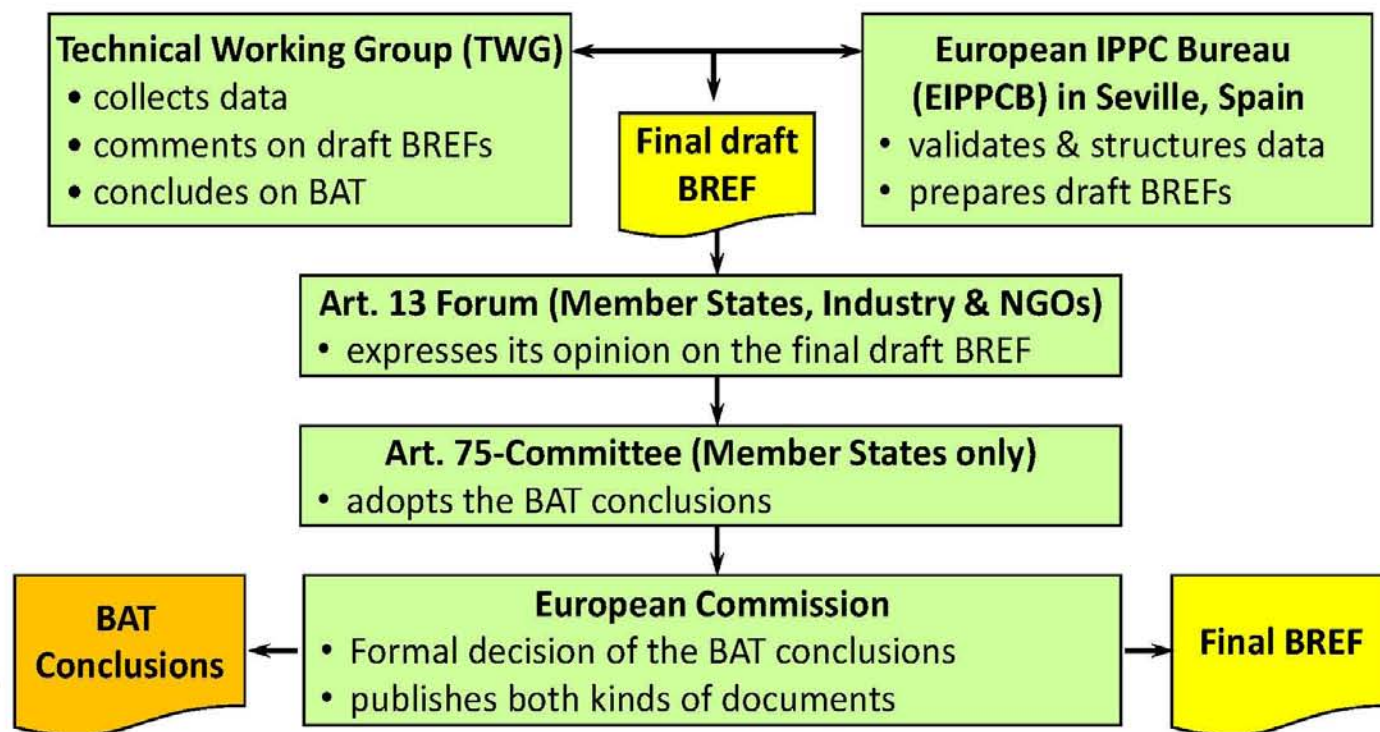
 **Usprawnione zarządzanie ryzykiem** związanym z substancjami niebezpiecznymi i chemikaliami

Organizacje wspierające, grupy celowe, interesariusze

- Poziom europejski
 - Komisja Europejska, DG ENV, EIPPCB
 - ECHA
- Interesariusze w każdym z krajów uczestniczących
 - Administracja wydająca i kontrolująca pozwolenia zintegrowane, Agencje zajmujące się substancjami chemicznymi
 - Organizacje przemysłowe i operatorzy instalacji
 - przedsiębiorstwa wodne

Rewizja dokumentów referencyjnych BAT/BREF

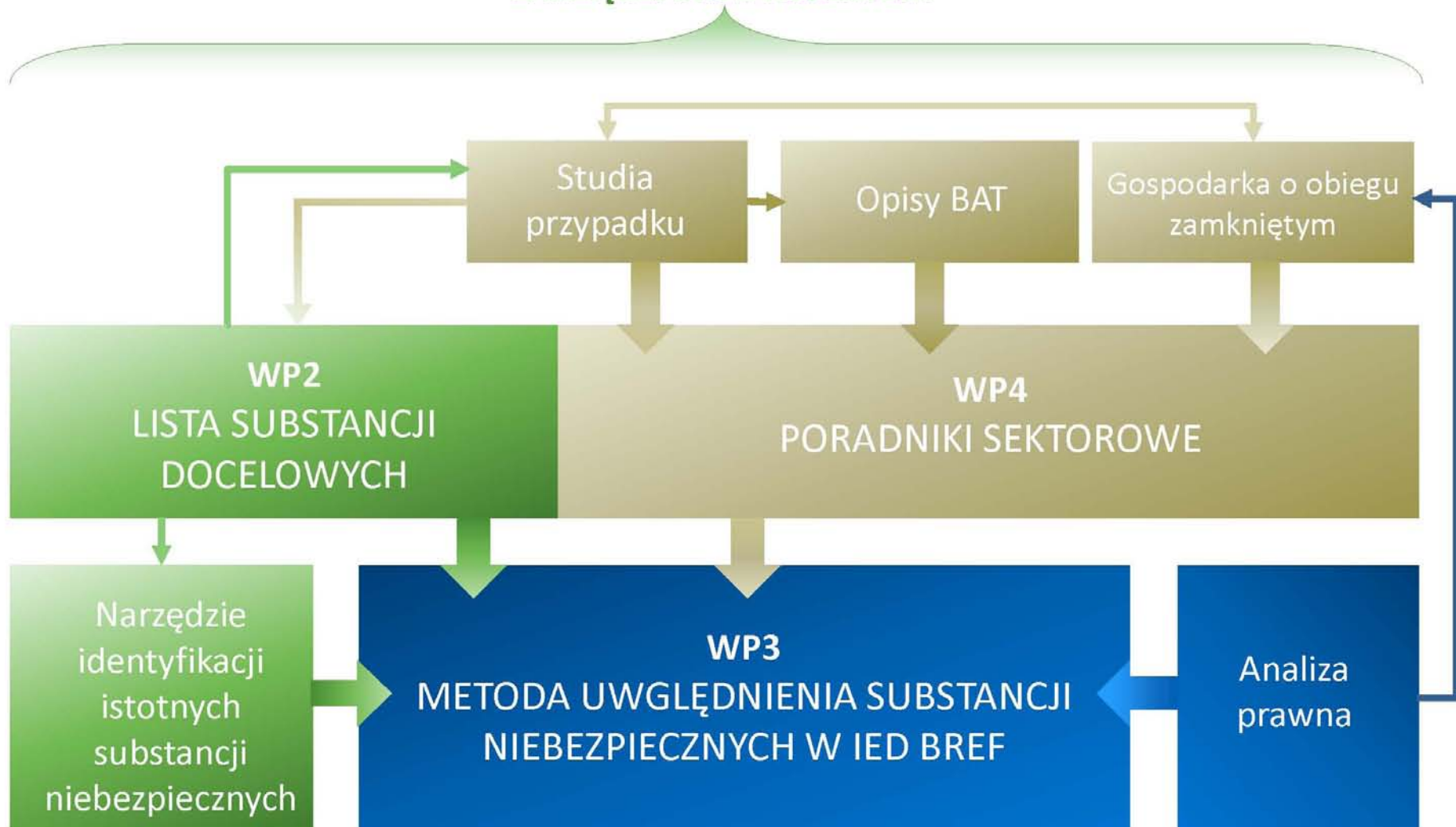
Efekty realizacji projektu mogą być wykorzystane bezpośrednio przez Europejskie Biuro IPPC lub Techniczne Grupy Robocze złożone z przedstawicieli krajów członkowskich, jako materiał służący przygotowywaniu dokumentów referencyjnych BAT (BREF). Ponadto zostaną one przedstawione Komisji Helsińskiej jako podstawa rewizji rekomendacji HELCOM i przyjętych działań.



Oczekiwane efekty projektu

- Lepsze uwzględnienie substancji niebezpiecznych i chemikaliów **w dokumentach referencyjnych BAT/BREFs**
- **Przejrzystość wymagań dotyczących** chemikaliów w odniesieniu do Rozporządzenia REACH i Dyrektywy IED, oraz substancji priorytetowych WFD
- Szersze uwzględnienie substancji niebezpiecznych w **pozwoleniach środowiskowych oraz kontroli** przez właściwe instytucje
- Wsparcie identyfikacji i zarządzania substancjami niebezpiecznymi w **instalacjach IED**

ZARZĄDZANIE PROJEKTEM



ZAANGAŻOWANIE INTERESARIUSZY

WP2 Identyfikacja docelowych substancji

- Opracowanie kryteriów wyboru substancji niebezpiecznych odnoszących się do ich stosowania w przemyśle i potencjału ich uwalniania do środowiska
- Analiza informacji o właściwościach substancji oraz oceny przemian zachodzących w trakcie ich użytkowania oraz procesów oczyszczania
- Analiza zasadności uwzględnienia substancji w ramach wykonania zapisów IED w odniesieniu do różnych aktów prawnych i konwencji: REACH, WFD, HELCOM, Konwencji Sztokholmskiej

Rezultaty:

- Metoda i identyfikacja substancji, które można uznać za niebezpieczne dla branż IPPC na potrzeby rewizji dokumentów referencyjnych BAT (BREF)
- Narzędzie informatyczne (dane o substancjach substancji i kryteria wyboru) ułatwiającego identyfikację substancji jako niebezpieczne
- modele ryzyka środowiskowego dla substancji wybranych jako niebezpieczne

Substancje docelowe BREF (= substancje potencjalnie niebezpieczne o istotnych emisjach)

Podstawą wyboru substancji jako niebezpieczne są dane o substancjach i wymagania prawne określone w:

- **Rozporządzeniu REACH - dane rejestracyjne:** potencjalne własności niebezpieczne & odpowiednie funkcje techniczne/wykorzystanie & potencjał uwolnienia do środowiska
- **REACH - wymagania prawne**
- **Ramowa Dyrektywa Wodna (WFD)** – substancje priorytetowe
- Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (**E-PRTR**)
- Konwencja Sztokholmska w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych (**POP**)
- HELCOM - Rekomendacje, Plan Działań na rzecz Morza Bałtyckiego
- **Krajowe akty prawne i rozporządzenia**
- **Inicjatywy organizacji pozarządowych**
- **Analiza stanu:** studia przypadku HAZBREF; pozwolenia zintegrowane; literatura

WP2 Systematyczny wybór substancji

Obecne działanie: zastosowanie wypracowanych kryteriów baz danych chemicznych wraz z wyborem potencjalnie istotnych substancji niebezpiecznych

Kryteria wykorzystania substancji i zagrożenia:

Duży wolumen, szerokie wykorzystanie w procesach produkcyjnych, sposób wykorzystania, scenariusze uwolnienia, modele zagrożenia, dane monitoringowe, ...



"potencjał uwolnienia"

Kryteria narażenia:

Trwałość (P/vP), mobilność w środowisku, bioakumulacja (B/vB), środowiskowa toksyczność (T) & zdrowie człowieka (CMR), związki endokrynnie czynne (ED), ...



"potencjalnie niebezpieczne"

Kryteria wyłączenia: Substancje są już uwzględnione w ramach IED, dane są niewystarczające, nie oczekuje się narażenia ludzi i środowiska, substancje są wystarczająco poddane kontroli lub będą objęte regulacjami,



Substancje potencjalnie istotne w rewizji BREFs

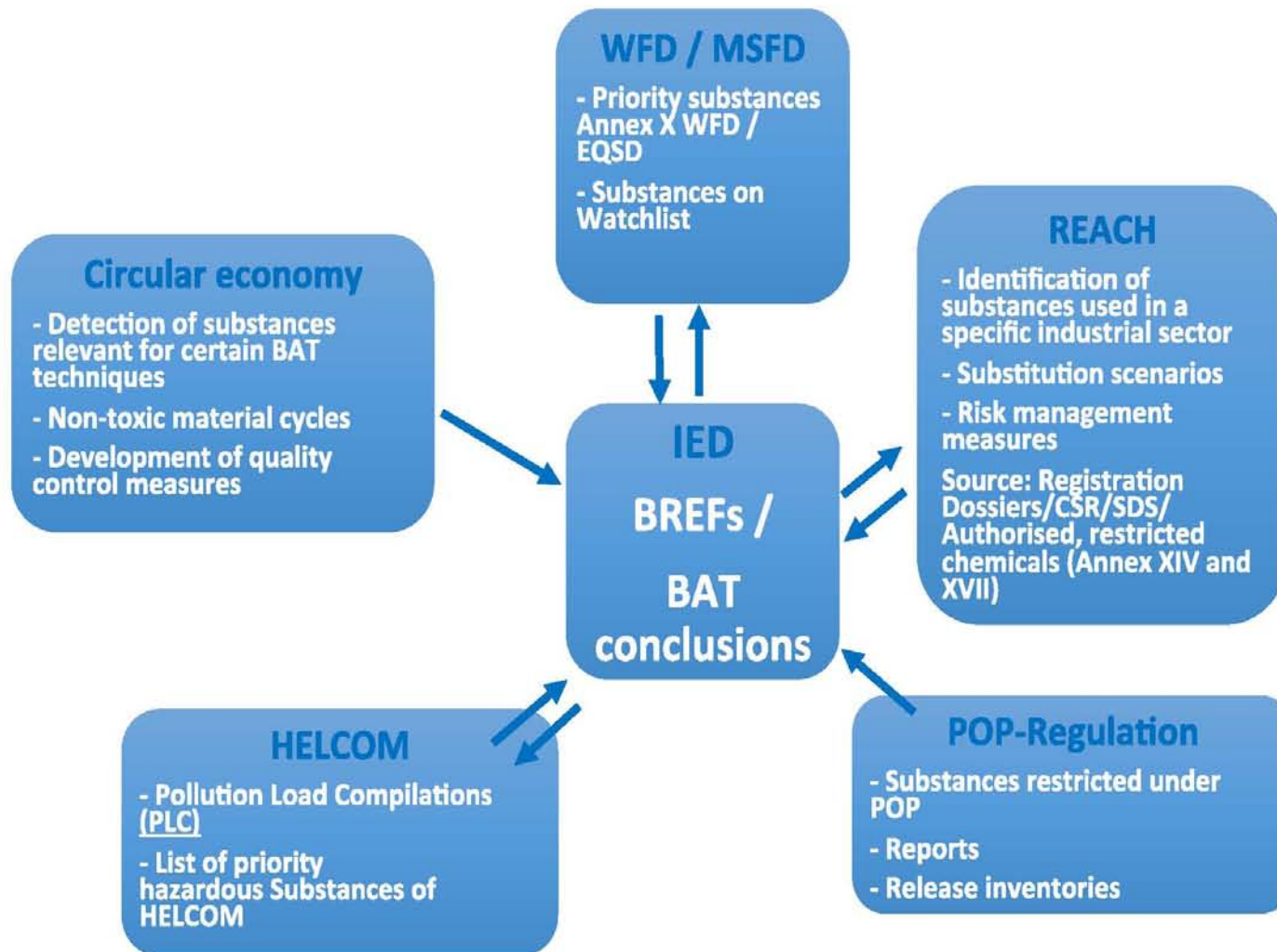
WP3 Usprawnienie Polityki

- Analiza synergii, powiązań oraz luk pomiędzy różnymi sferami prawodawstwa EU i HELCOM dotyczącymi substancji niebezpiecznych
- Analiza różnych sposobów włączania informacji na temat substancji niebezpiecznych do dokumentów referencyjnych BREFs
- Uwzględnienie wymagań w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym w świetle informacji o substancjach niebezpiecznych

Rezultaty:

- Usprawnienie współdziałania (procedury administracyjne) instytucji odpowiedzialnych za poszczególne aspekty polityki środowiskowej w zakresie zarządzania substancjami uznanymi za niebezpieczne: Rozporządzenie REACH, Dyrektywa IED
- Usprawnienie wymiany informacji pomiędzy właściwymi instytucjami publicznymi (IED, REACH) operatorami instalacji, łańcuchem dostawców
- Systemowe podejście do uwzględniania zagadnień substancji uznanych za niebezpieczne w procesie rewizji dokumentów referencyjnych BAT
- Możliwości poprawy istniejących rozwiązań prawnych i instytucjonalnych (wymiar praktyczny)
- Poradnik dla administracji jak postępować przy wydawaniu i kontroli pozwoleń zintegrowanych w odniesieniu do różnych wymagań prawnych

WP3 Powiązania między sferami prawa



WP3 Wstępne rezultaty

Raport:

Analysis of interfaces, possible synergies and gaps between Industrial Emission Directive, REACH-Regulation, Water-Framework-Directive, Marine Strategy Framework Directive, POP-Regulation and Regional Sea Conventions (HELCOM) concerning hazardous substances (State: 11.09.2018)

- możliwości usprawnienia procesów administracyjnych wydawania pozwoleń zintegrowanych
- ułatwienie przepływu informacji o tych substancjach oraz identyfikacja działań i technik minimalizujących ich emisję z przemysłu do środowiska
- wskazanie działań które pozwolą wzmocnić synergii pomiędzy dokumentami referencyjnymi BAT (BREF) i regulacjami wynikającymi z Rozporządzenia REACH

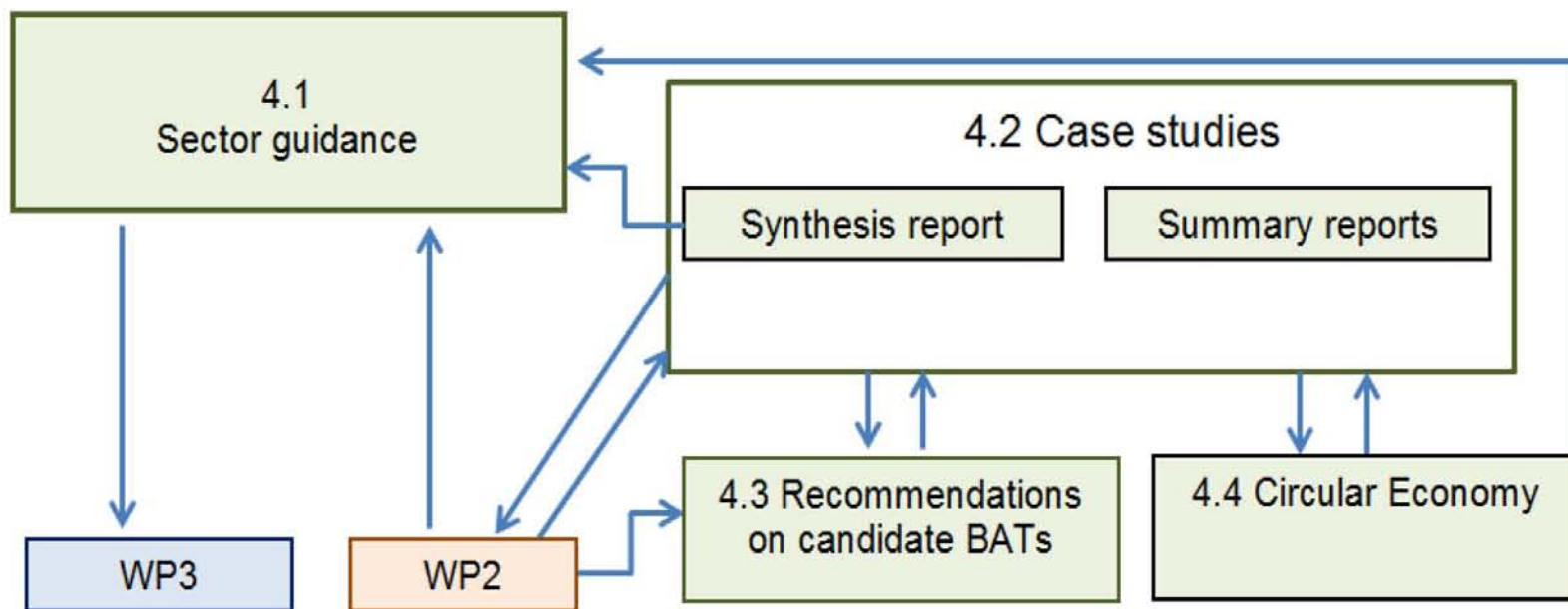
WP3 Formułowane propozycje zmian

Propozycje oparte o uwagi administracji

- Wzbogacenie konkluzji BAT o informację dotyczącą substancji niebezpiecznych z innych Europejskich Dyrektyw takich jak: REACH, WFD i MSFD
- Usprawnienie wdrożenia standardów jakości środowiska przez zintegrowanie wymagań w zakresie ich spełniania przez operatorów instalacji jako wiążącej zasady w konkluzjach BAT
- Ustalenia dopuszczalnych poziomów emisji (z opcją stosowania w ograniczonym stopniu wyjątków w przypadku nieproporcjonalności wymagań)
- Przygotowania poradników dotyczących wdrożenia i stosowania różnych wymagań prawnych odnoszących się do substancji niebezpiecznych w procesie wydawania i kontroli pozwoleń zintegrowanych

WP4 Dobre praktyki zarządzania

- Celem jest **rozwój wiedzy na temat zarządzania substancjami niebezpiecznymi w przemyśle**
- **Studia przypadku dla wybranych instalacji IPPC.** Łącznie 15 instalacji objętych wymaganiami Dyrektywy o emisjach przemysłowych w 5 krajach – trzy sektory: **tekstylny**, **obróbki powierzchniowej metali i tworzyw sztucznych**, **chemiczny** (wybrane podsektory)



WP4 Planowane działania i rezultaty


- Identyfikacja stosowanych substancji uznanych za niebezpieczne w świetle wyników projektu
- Przegląd, identyfikacja, analiza, wybór i opracowanie opisów sposobów minimalizacji emisji do środowiska tych substancji jako potencjalnych Najlepszych Dostępnych Technik
- Przegląd i ocena praktycznych doświadczeń związanych z procesami udzielania i kontroli pozwoleń zintegrowanych i wskazanie możliwości poprawy
- Identyfikacja substancji niebezpiecznych oraz analiza możliwości i ograniczeń gospodarowania odpadami w tym recyklingu i ponownego wykorzystania odpadów jako surowców wtórnych z uwagi na występowanie tych substancji

Rezultaty:


Poradniki sektorowe:

- Synteza wyników studiów przypadku dla danego sektora
- Rekomendacje BAT dla sektorów i przemysłu
- Rekomendacje na potrzeby Gospodarki o Obiegu Zamkniętym
- Konkluzje dotyczące zarządzania oraz praktyk administracyjnych
- Dobra praktyka w przygotowaniu pozwoleń zintegrowanych

WP4 Studium przypadku – zakres analiz

- 
1. Określenie zakresu studium
 2. Identyfikacja wykorzystania substancji niebezpiecznych
 3. Screening ryzyk związanych z substancjami niebezpiecznymi
 4. Identyfikacja i analiza zastosowanych technik oraz sposobów ograniczania emisji tych substancji
 5. Wskazanie propozycji rozwiązań jako potencjalnych najlepszych technik
 6. Opracowanie raportu ze studium

W oparciu o wyniki studium opracowane zostaną:

- 
1. Krajowe raporty podsumowujące studium
 2. Opracowanie syntezy w ujęciu sektorowym

Przykład: Sektor obróbki powierzchniowej metali i tworzyw sztucznych

Analiza dostępnych pozwoleń zintegrowanych, raportów początkowych (wybrana próba) oraz dokumentu BREF dla sektora obróbki powierzchniowej metali i tworzyw sztucznych

Zidentyfikowano ponad 100 substancji REACH w tym:

- Substancje uznane za substancje wzbudzające szczególnie duże obawy (SVHC) znajdujące się na liście do udzielenia zezwolenia np. nonylofenol, tlenek chromu, dichromian sodu, dichromian potasu.
- 10 substancji znajdujących się na Kandydackiej Liście Substancji Wzbudzających Szczególnie Duże Obawy (SVHC) REACH
- Dodatkowo 7 substancji uznanych jako substancje stwarzające szczególne zagrożenie: baza danych PRIO prowadzona przez KEMI, Lista SINLIST prowadzona przez organizacje CHEMSEC, substancje priorytetowe WFD,
- Substancje tworzące zagrożenia dla wód i zdrowia człowieka zgodnie z Rozporządzenie CLP w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania (WE) 1272/2008

Aspekty gospodarki o obiegu zamkniętym

Podstawa działań:

Plan Działania UE dotyczący Gospodarki o Obiegu Zamkniętym

- Komisja zamierza poprawić wykorzystanie zasobów przez włączenie porad dotyczących najlepszych praktyk gospodarki odpadami i efektywności wykorzystania zasobów w dokumentach referencyjnych BAT/BREF

Cel:

- Identyfikacja i ocena możliwości i ograniczeń recyklingu i ponownego wykorzystania odpadów w odniesieniu do obecności wykorzystania i obecności substancji uznanych za niebezpieczne w materiałach w trakcie procesu produkcji

Rezultaty:

- Opracowane podejście na temat promowania cyklu życia materiałów nie zawierających substancji niebezpiecznych
- Lepsze śledzenie substancji na potrzeby opracowania dokumentów referencyjnych BAT (BREF), jak również w ramach wydawania i kontroli zintegrowanych pozwoleń

Znaczenie współpracy z interesariuszami

Nacisk na współpracę z przemysłem i poznanie opinii, pozytywnych jak i negatywnych doświadczeń w tym zakresie:

- ✓ **Wnoszenie uwag i opinii** do publikowanych dokumentów projektu
- ✓ **Wskazanie luk proceduralnych**, zgłaszanie problemów istotnych dla przedsiębiorców i przedstawianie punktu widzenia przedsiębiorców w odniesieniu do zagadnień analizowanych w projekcie
- ✓ **Ocena możliwości transferu substancji** niebezpiecznych w odpadach i produktach ubocznych oraz innych barier dla gospodarki obiegów zamkniętych
- ✓ **Opinie o pożądanych zmianach** lub uzupełnieniach rozporządzenia REACH
- ✓ **Propozycje rozwoju dokumentów** referencyjnych BREF
- ✓ **promowanie** stosowanych w Polsce **dobrych praktyk** w postępowaniu z substancjami niebezpiecznymi

Informacja zwrotna będzie pomocna przy formułowaniu wniosków do Komisji Europejskiej, jako problemów do merytorycznej analizy dla Technicznych Grup Roboczych zaangażowanych w prace nad rewizją BAT (BREF).

Możliwości współpracy

Pytania/sugestie:

- Jaka może być rola stowarzyszeń przemysłowych oraz przedsiębiorstw we wzmacnieniu zarządzania substancjami niebezpiecznymi
- Jakie są ewentualne niedociągnięcia (jeżeli są), możliwości integracji realizacji zapisów różnych wymagań prawnych w odniesieniu do substancji niebezpiecznych ?
- Jakiego typu działania, zmiany prawne, instytucjonalne byłyby pożądane z uwagi na zarządzanie substancjami niebezpiecznymi
- Jakie są potrzeby informacyjne z punktu widzenia administracji oraz operatorów instalacji w zakresie zarządzania substancjami niebezpiecznymi

**Dziękuję za
uwagę!**

Kontakt:

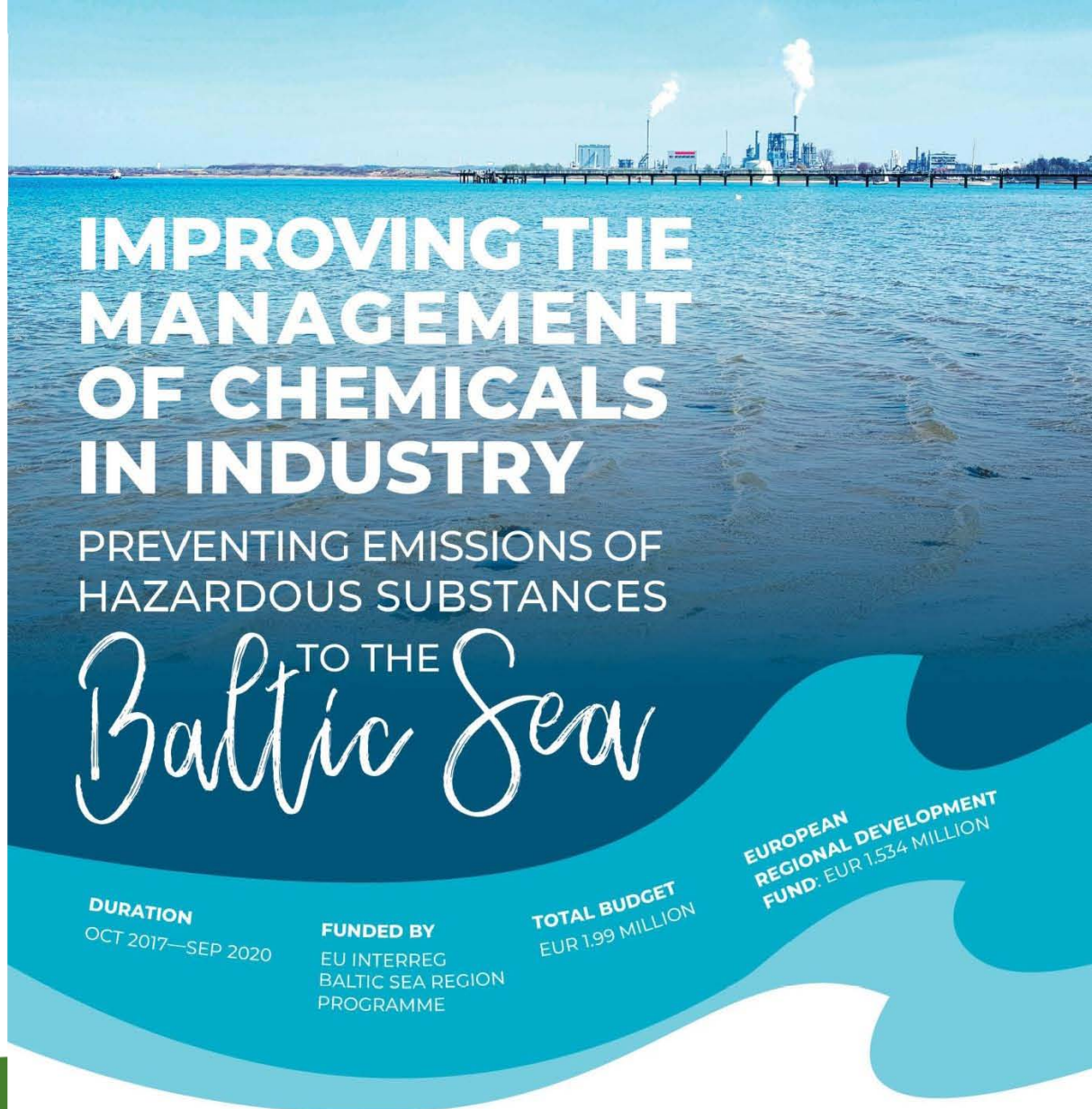
j.krupanek@ietu.pl

m.kalisz@ietu.pl

m.matejczyk@ietu.pl

Koordynator projektu:

Kaj.Forsius@ymparisto.fi



IMPROVING THE MANAGEMENT OF CHEMICALS IN INDUSTRY

PREVENTING EMISSIONS OF
HAZARDOUS SUBSTANCES

TO THE
Baltic Sea

DURATION
OCT 2017—SEP 2020

FUNDED BY
EU INTERREG
BALTIC SEA REGION
PROGRAMME

TOTAL BUDGET
EUR 1.99 MILLION

**EUROPEAN
REGIONAL DEVELOPMENT
FUND: EUR 1.534 MILLION**